

DE FRYSKE MARREN

NIEUWSBRIEF DUURZAAMHEID

In deze nieuwsbrief vertellen we je de belangrijkste updates van onze duurzaamheidsmaatregelen, in het bijzonder de CO₂-prestatieladder.

Heb jij ideeën hoe wij onze CO₂-uitstoot kunnen verminderen? Laat het weten aan onze duurzaamheidscoördinator Doutsje Aukes.

CERTIFICAAT & NIEUWE CERTIFICERING

We hebben als gemeente opnieuw het certificaat voor niveau 4 van de CO₂-prestatieladder ontvangen. Aankomend jaar vindt de laatste audit plaats volgens de oude systematiek. Vanaf 2026/2027 stappen we over op de nieuwe systematiek uit handboek 4.0, die begin dit jaar gepresenteerd is.

Afgelopen tijd hebben we ons verdiept in de nieuwe systematiek en de veranderingen die dit met zich meebrengt. Na vele workshops en gesprekken zijn we tot de conclusie gekomen dat we voor nu op trede 1 willen gaan certificeren. In samenwerking met De Duurzame Adviseurs gaan we ons best doen om ook aan de hand van de nieuwe systematiek mooie resultaten te behalen.

HOE STAAN WE ERVOOR? LEES VERDER!

VOORTGANG DUURZAAMHEID

SPUK KCI

Als gemeente hebben wij via de SPUK KCI regeling €400.000 subsidie ontvangen om circulaire en CO₂-reducerende maatregelen te treffen bij meerdere infraprojecten. Deze regeling stimuleert gemeenten en provincies om hun projecten in de grond-, weg- en waterbouw (GWW) te verduurzamen. Volgens de plannen worden vier gebieden aangepakt:

- Ouwsterhaule: bouwrijp maken
- Herinrichting Stationsstraat Joure
- Parkeerterrein Achterom Lemmer: herinrichting
- Fietsverbinding Joure Heerenveen

Bij deze werkzaamheden kiezen we niet voor de gebruikelijke betonklinker kei , maar gebakken dikformaat klinkers. Dit is een bewuste circulaire keuze, want uit de berekening van de Milieukosten Indicator (MKI) blijkt dat de gebakken variant een 71% lagere milieubelasting heeft dan de standaard betonklinker.

Daarnaast worden de voetpaden en de grasbeton elementen uitgevoerd in een cementloze variant. Ook de fietsverbinding Joure Heerenveen wordt uitgevoerd met cementloos beton. Cementloos beton levert maar liefst een 87% lagere milieubelasting. Daarmee leveren we een directe bijdrage aan het verminderen van de CO₂-uitstoot én aan het behoud van grondstoffen.

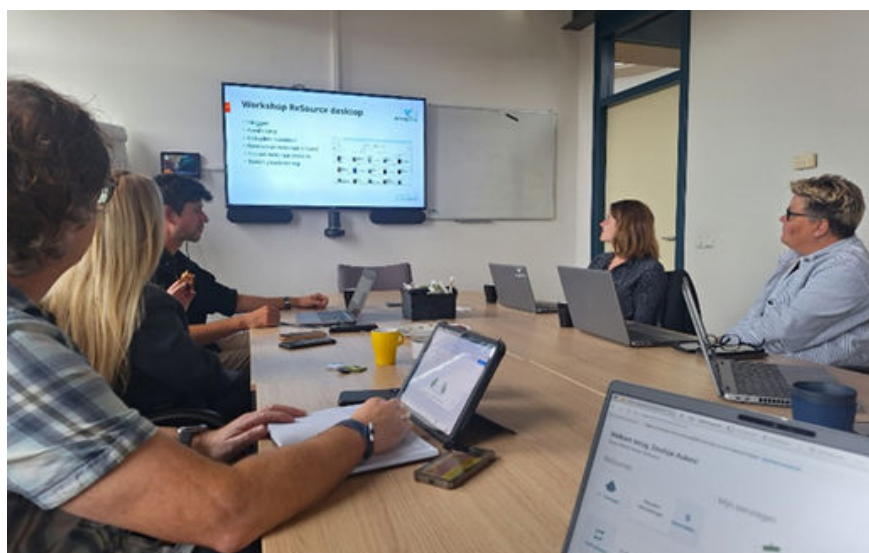

HOE STAAN WE ERVOOR? LEES VERDER!

VOORTGANG DUURZAAMHEID

RESOURCE

Gemeente De Fryske Marren wil in 2030 de helft minder primaire grondstoffen gebruiken. Een flinke ambitie, die we willen bereiken door slimmer om te gaan met materialen die vrijkomen bij projecten. Daarom sluiten wij ons aan bij Resource, het circulaire platform dat al succesvol wordt gebruikt door o.a. gemeente Leeuwarden en gemeente Súdwest-Fryslân.

Met Resource kunnen we materialen die vrijkomen centraal vastleggen, delen en opnieuw inzetten. Zo worden waardevolle grondstoffen niet verspreid opgeslagen of weggegooid, maar krijgen ze een tweede leven binnen én tussen gemeenten. Dit betekent minder verspilling, lagere kosten en een stap dichterbij een circulaire samenleving.

Het besluit is tot stand gekomen in goed overleg met verschillende teams binnen de organisatie. Tijdens bijeenkomsten reageerden collega's enthousiast. Op 17 september 2025 was de kick-off waarbij de eerste verkenning op het platform is begonnen. Vanaf oktober starten we met het toevoegen van de eerste materialen uit de gemeentelijke opslag.

HOE STAAN WE ERVOOR? LEES VERDER!

VOORTGANG DUURZAAMHEID

INNOVATIEPARTNERSCHAP BUILDING BALANCE

Building Balance heeft de gemeente gevraagd om deel te nemen aan het Innovatiepartnerschap (IP) Toepassing Biobased Materialen GWW (Grond-, Weg- en Waterbouw). Building Balance is een non-profit organisatie die, samen met de ministeries van LNV, VRO, KGG en I&W, verantwoordelijk is voor de uitvoering van de Nationale Aanpak Biobased Bouwen (NABB). Acht provincies zijn hierbij betrokken. Het IP is een aanbestedingsvorm waarin overheden en marktpartijen samenwerken aan de ontwikkeling en opschaling van innovatieve toepassingen. Het IP biedt toegang tot de meest vooruitstrevende ontwikkelingen binnen de sector, waardoor de gemeente koploper kan zijn in het integreren van biobased materialen en circulaire bouwmethoden.

De aanpak sluit aan bij de doelstellingen van de NABB en richt zich mede op het midden- en kleinbedrijf (MKB), met ruimte voor nieuwe spelers in de markt. Binnen het IP krijgen MKB-bedrijven de ruimte om te experimenteren, samen te werken en hun biobased toepassingen door te ontwikkelen in een praktijkgerichte omgeving. Dit verlaagt de instapdrempels en vergroot de kans dat lokale ondernemers daadwerkelijk betrokken raken bij innovatietrajecten. Door deelname faciliteert de gemeente niet alleen kennisontwikkeling, maar creëert zij ook een potentiële afzetmarkt voor regionale bedrijven binnen dit partnerschap.

Deelname aan het IP brengt geen financiële verplichtingen met zich mee. Zo kunnen we innovatieve en duurzame oplossingen gebruiken zonder extra kosten. Daarnaast hoeven we zelf geen aanbesteding te regelen, wat tijd en geld bespaart.